

(דף ק"נ ע"א) רָזָא דְרִזִין, דְאֹלִיפְנָא מְגוּ בּוּצִינָא קְדִישָׁא וְהִנֵּה טוֹב, דָּא מְלָאךְ חַיִּים. מָאֵה, דָּא מְלָאךְ הַמּוֹת, דְאִיהוּ יְתִיר. אַמַּאי מְלָאךְ הַמּוֹת אִיהוּ טוֹב מָאֵה. אֵלָא כּד פְּרָא קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָמָא, כִּלְא הָוָה מִתְתַקֵּן עַד לָא יִיתִי אָדָם, דְאִיהוּ מְלָפָא דְהָאִי עֲלָמָא. פִּינּוּ דְאִתְבְּרִי אָדָם, עֲבַד לִיה מִתְתַקֵּן בְּאַרְחָ קְשׁוּט, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (קהלת ז) אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יֵשֶׁר וְהִמָּה בְקִשׁוּ חֲשִׁבוֹנוֹת רַבִּים, עֲבַד לִיה יֵשֶׁר, וּלְבַתֵּר סְרַח, וְאַטְרִיד מִגְּנִתָּא דְעָדָן.

גַּן עָדָן אִיהוּ בְּאַרְעָא, נְטִיעַ בְּאֵינּוּן נְטִיעֵן דְנִטְעַ לִיה קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא, פְּמָה דְאֵת אָמַר (בראשית ב) וַיִּטַּע יְיָ אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֵן מִקְדָּם, אִיהוּ נְטִיעַ לִיה בְּשֵׁמָא שְׁלִים, בְּגוּוֹנָא עֲלָאָה לְעֵילָא. וְכָל דְיוֹקְנִין עֲלָאִין בְּלָהוּ, מְרַקְמֵן וּמִתְצִיִּירוּן בְּהָאִי גַן עָדָן דְלִתְתָּא, וְתַמָּן אֵינּוּן פְּרוּבִים. לָאוּ אֵינּוּן גְּלִיפִין בְּגִלְפּוּי דְבְנֵי נִשְׂא מִדְּהַבָּא אוּ מִמְלָחָה אַחְרָא, אֵלָא כְּלָהוּ נְהוּרִין דְלְעֵילָא, גְּלִיפִין וּמִתְצִיִּירוּן בְּצִיּוּרָא מְרַקְמָא, עוֹבְדֵי יְדֵי אוּמָנָא דְשֵׁמָא שְׁלִים דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְכְלָהוּ מְחַקְקוּן תַּמָּן. וְכָל דְיוֹקְנִין וְצִיּוּרִין דְהָאִי עֲלָמָא, כְּלָהוּ מִתְצִיִּירוּן תַּמָּן, וְגְלִיפִין וּמִתְחַקְקוּן תַּמָּן, כְּלָהוּ בְּגוּוֹנָא דְהָאִי עֲלָמָא.

וְאַתֵּר דָּא אִיהוּ מְדוּרָא לְרוּחִין קְדִישִׁין, בֵּין אֵינּוּן דְאֵתוּ לְהָאִי עֲלָמָא, בֵּין אֵינּוּן דְלָא אֵתוּ לְהָאִי עֲלָמָא, וְאֵינּוּן דְזִמְיִנִין לְמִיתֵי לְהָאִי עֲלָמָא. כְּלָהוּ רוּחִין מִתְלַבְּשֵׁן בְּלְבוּשֵׁין וְגוּפִין וּפְרָעוּפִין כְּגוּוֹנָא דְהָאִי עֲלָמָא, וּמִסְתַּכְּלֵן תַּמָּן בְּזִיו יְקַרָּא דְמְאָרִיחוֹן, עַד דְאֵתִיִן לְהָאִי עֲלָמָא.

בְּשַׁעֲתָא דְנִפְקֵי מִתַּמָּן, לְמִיתֵי לְהָאִי עֲלָמָא, מִתְפַּשְׁטִין אֵינּוּן רוּחִין, מִהֲהוּא גּוּפָא וּלְבוּשָׁא דְתַמָּן, וּמִתְלַבְּשִׁין בְּגוּפָא וּבְלְבוּשָׁא דְהָאִי עֲלָמָא, וְעֲבָדִין דְיִוְרִיחוֹן בְּהָאִי עֲלָמָא, בְּלְבוּשָׁא וְגוּפָא דָּא, דְאִיהוּ מִטְפָּח סְרוּיָה.

וְכַד מְטִי זְמַנִּיה לְמִיתֵיהּ וּלְנִפְקָא מִהָאִי עֲלָמָא, לָא נָפִיק עַד דְהָאִי מְלָאךְ הַמּוֹת אֲפֻשִׁיט לִיה לְבוּשָׁא דְגוּפָא דָּא. פִּינּוּ דְאֵתְפַּשְׁטַי הָאִי גּוּפָא מִהֲהוּא רוּחָא, עַל יְדֵי דְהִהוּא מְלָאךְ הַמּוֹת, אֲזֵלָא וּמִתְלַבְּשָׁא בְּהִהוּא גּוּפָא אַחְרָא דְבְּגִנְתָּא דְעָדָן, דְאֵתְפַּשִׁיט כּד אֵתִי לְהָאִי עֲלָמָא. וְלִית חֲדוּ לְרוּחָא, בַּר בְּהִהוּא גּוּפָא דְתַמָּן, וְחֲדֵי עַל דְאֵתְפַּשְׁטַי מִהָאִי גּוּפָא דְהָאִי עֲלָמָא, וְאֵתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשָׁא אַחְרָא שְׁלִים, כְּגוּוֹנָא דְהָאִי (נ"א דְהִהוּא) עֲלָמָא, וּבִיה יְתִיב וְאֲזִיל וְאִסְתַּפַּל לְמַנְדַּע בְּרִזִין עֲלָאִין, מַה דְלָא יְכִיל לְמַנְדַּע וּלְאִסְתַּפַּל בְּהָאִי עֲלָמָא בְּגוּפָא דָּא.

וְכַד אֵתְלַבְּשַׁת נִשְׁמַתָּא בְּהִהוּא לְבוּשָׁא דְהִהוּא עֲלָמָא, כְּמַה עֲדוּנִין, כְּמַה כְּסוּפִין דִּילָהּ תַּמָּן. מַה גְּרִים לְגוּפָא דָּא, לְאֵתְלַבְּשָׁא בִיה רוּחָא. הֵוּ אִימָא הִהוּא דְאֲפֻשִׁיט לִיה לְבוּשֵׁין אֵלִין. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבִיד טִיבּוּ עִם בְּרִיִין, דְלָא אֲפֻשִׁיט לִיה לְבַר נֶשׁ לְבוּשֵׁין אֵלִין, עַד דְאֵתְקִין לִיה לְבוּשֵׁין אַחְרָנִין יְקִירוּן וְטָבִין מֵאֵלִין.

בַּר לְאֵינּוּן חַיִּבֵי עֲלָמָא, דְלָא אַתְדְּרוּ בְתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא לְמְאָרִיחוֹן, דְעֲרִטִילָאִין אֵתוּ לְהָאִי עֲלָמָא, וְעֲרִטִילָאִין יְתוּבוּן תַּמָּן. וְנִשְׁמַתָּא אֲזֵלָא בְכְסוּפָא לְגַבֵי אַחְרָנִין, דְלִית לָהּ לְבוּשֵׁין כְּלָל, וְאֵתְדַנַּת בְּהִהוּא גִיהֶנֶם דְבְּאַרְעָא, מְגוּ הִהוּא אֲשָׂא דְלְעֵילָא. וְאִית מְנַהוּן דְמַצְפָּצְפֵי וְסִלְקֵי, וְאֵלִין

איננו חייבי עלמא, דחשבי בלביהו תשובה, ומיתו, ולא יכילו למעבד לה. אלין אתדנו תמן
בגיהנם, ולבתר מצפצפא וסלקין.

חמי כמה רחמנותא דקודשא בריה הוא עם ברייהו, דאפילו דאיהו חייבא יתיר, ויהרהר תשובה,
ולא יכיל למעבד תשובה, ומית, האי בודאי, מקבל עונשא, עד דאזיל בלא תשובה. לבתר ההוא
רעותא דשוי למעבד תשובה, לא אעדיאת מקמי מלפא עלאה, וקודשא בריה הוא אתקין
לההוא חייבא דוכתא, במדורא דשאל, ותמן מצפצפא תשובה. דהא ההוא רעותא נחית מקמי
קדשא בריה הוא, ותבר כל גזיין (ס"א לבתר דקביל עונשיה ההוא רעותא טבא דשוי ההוא חייבא למעבד תשובה
סלקא קמי מלפא עלאה ולא אעדיאת מתמן עד דקודשא בריה הוא אתקין לההוא חייבא דוכתא במדורת שאל וכדין ההוא
ריעותא נחיתא מקמי קדשא בריה הוא ומבתר כל גזיין) דתרעי מדורי גיהנם, ומטי לההוא אתר דההוא חייבא
תמן, ובטש ביה, ואתער ליה ההוא רעותא כמלקדמין. וכדין מצפצפא (דף ק"ג ע"ב) תהיא נשמתא,
לסלקא מגו מדורא דשאל.

ולית רעותא טבא דיתאביד מקמי מלפא קדישא. ובגין כה, זכאה איהו מאן דמהרהר הרהורין
טבין לגבי מאריה, דאף על גב דלא יכיל למעבד לון, קדשא בריה הוא סליק ליה רעותיה פאילו
עביד. דא לטב. אבל רעותיה לביש, לא. בר תרהורא דפוכבים ומזלות, והא אוקמוה חברייא.

איננו דלא הרהרו תשובה, נחתי לשאל, ולא סלקי מתמן לדרי דרין. עליהו כתיב, (איוב 1) פלה
ענו וילך בן יורד שאל לא יעלה. על קדמאי כתיב (שמואל א ב) יי' ממית ומחיה מזריד שאל ויעל.

אמר רבי יהודה, דינא דעונשי דגיהנם, הא אוליפנא, דאיהו למידן תמן לחייבא, על מה אתדנו
בנורא דגיהנם. אלא גיהנם איהו נור דליק יממי ולילי, בגוונא דחייבא מתחממן בנורא דיצר
הרע, למעבר על פתגמי אורייתא. בכל חמומא וחמומא דאיננו מתחממן ביצר הרע, הכי
אתוקד נורא דגיהנם.

זמנא חדא לא אשתכח יצר הרע בעלמא, דאעילו ליה גו גושפנקא דפרזלא, בנוקבא דתהומא
רבא. וכל ההוא זמנא, ככה נורא דגיהנם, ולא אתוקד כלל. אהדר יצר הרע לאתריה, שארו חייבי
עלמא לאתחממא ביה, שארי נורא דגיהנם לאתוקדא, דהא גיהנם לא אתוקד אלא בתמימו
דתוקפא דיצר הרע דחייבא. ובההוא חמימו, נורא דגיהנם אתוקד יממי ולילי, ולא שכיה.

שבעה פתחין איננו לגיהנם, ושבעה מדורין איננו תמן. שבעה זיני חייבין איננו: רע. בליעל.
חוטא. רשע. משחית. לץ. יהיר. וכלהו לקבליהו אית מדורין לגיהנם, כל חד וחד פדקא חזי ליה.
וכפום ההוא דרגא דחטא ביה ההוא חייבא, הכי יתבין ליה מדורא בגיהנם.

ובכל מדורא ומדורא, אית מלאך ממנא על ההוא אתר, תחות ידא דדומה. וכמה אלה ורבוא
עמיה, דדינין לון לחייבא, כל חד וחד כמה דאתחזי ליה ביההוא מדורא דאיהו תמן.

(ס"א אִשָּׁא דְגִיּהָנָם דְּלַעֲיָלָא, מְטִי לְהָאֵי גִיּהָנָם דְּלַתְתָּא) אִשָּׁא דְגִיּהָנָם לְתַתָּא, מְטִי מַגּוּ אִשָּׁא דְגִיּהָנָם דְּלַעֲיָלָא, וּמְטִי לְהָאֵי גִיּהָנָם דְּלַתְתָּא, וְאִתְּוֹקָה, בְּהָהוּא אִתְּעֵרוּ דְחֻמֵּימוּ דְחֵיבֵיבָא, דְקָא מְחַמְמֵי גְרַמְיֵיהוּ גּוּ יַצֵּר הָרַע, וְכָל אֵינּוֹן מְדוּרִין דְּלִיקִין תַּמְּוֹן.

אַתְרָא אֵית בְּגִיּהָנָם, וְדַרְגִין תַּמְּוֹן דְּאִקְרוּן צוּאָה רוּתְחַת, וְתַמְּוֹן אֵיהוּ זוּהֶמָא דְנִשְׁמַתִּין, אֵינּוֹן דְמִתְלַבְּלָן מִכָּל זוּהֶמָא דְהָאֵי עֲלָמָא. וּמִתְלַבְּנָן וְסִלְקִין, וְאִשְׁתְּאַרְת הַהוּא זוּהֶמָא תַּמְּוֹן, וְאֵינּוֹן דַּרְגִין בִּישׁוּן דְאִתְקֵרוּן צוּאָה רוּתְחַת, אִתְּמַנָּן עַל הַהוּא זוּהֶמָא. וְנוֹרָא דְגִיּהָנָם שְׁלֵטָא, בְּהָהוּא זוּהֶמָא דְאִשְׁתְּאַרְת.

וְאֵית חֵיבִין, אֵינּוֹן דְמִתְלַבְּלָן בְּחוּבֵיהוּ תְדִירָה, וְלֹא אִתְלַבְּנָן מִנֵּיהוּ, וּמִיתוּ בְּלֹא תְשׁוּבָה, וְחֻטּוּ וְהִחֲטִיאוּ אַחֲרֵיהוֹן, וְהוּוּ קָשִׁי קַדְלָא תְדִירָה, וְלֹא אִתְבְּרוּ קָמֵי מְאָרִיהוֹן בְּהָאֵי עֲלָמָא. אֵלִין אִתְדַּנּוּ תַּמְּוֹן בְּהָהוּא זוּהֶמָא, וּבְהָהוּא צוּאָה רוּתְחַת, דְּלֹא נִפְקִין מִתַּמְּוֹן לְעֲלָמִין. אֵינּוֹן דְמִתְבְּלִין אַרְחֵיהוּ עַל אַרְעָא, וְלֹא חֲשִׁישׁוּ לִיקְרָא דְמְאָרִיהוֹן בְּהָאֵי עֲלָמָא, כֹּל אֵינּוֹן אִתְדַּנּוּ תַּמְּוֹן לְדַרְי דְרִין, וְלֹא נִפְקִי מִתַּמְּוֹן.

בְּשַׁבְּתֵי וּבִבְרַחֵי וּבְזַמְנֵי וּבְחַגֵּי, בְּהָהוּא אַתְרָא נּוֹרָא אִשְׁתְּבַּח, וְלֹא אִתְדַּנּוּ, אַבְּל לָא נִפְקִי מִתַּמְּוֹן, כְּשִׂאָר חֵיבִין דְאֵית לְהוּוּ נֵיחָא. כֹּל אֵינּוֹן דְמִתְלַבְּלֵי שַׁבְּתוֹת וְזַמְנֵי, וְלֹא חֵיִישִׁי לִיקְרָא דְמְאָרִיהוֹן כְּלָל, בְּגִין לְמִטְר לֹזֵן, אֲלֵא מִתְלַבְּלֵי בְּפִרְהֶסְיָא, כְּמָה דְאֵינּוֹן לָא נְטָרֵי שַׁבְּתֵי וְזַמְנֵי בְּהָאֵי עֲלָמָא, הָכִי נְמִי לָא נְטָרִין לִיה בְּהָהוּא עֲלָמָא, וְלִית לֹזֵן נֵיחָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לָא תִימָא הָכִי, אֲלֵא נְטָרֵי שַׁבְּתֵי וְזַמְנֵי תַּמְּוֹן בְּגִיּהָנָם בְּעַל פְּרַחֲיֵיהוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלִין אֵינּוֹן עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, דְּלֹא אִתְפְּקְדוּ, דְּלֹא נְטָרֵי שַׁבְּתֵי בְּהָאֵי עֲלָמָא, נְטָרֵי לִיה תַּמְּוֹן בְּעַל פְּרַחֲיֵיהוּ.

בְּכָל מַעְלֵי שַׁבְּתָא כַּד יוֹמָא אִתְקַדְּשׁ, כְּרוֹזִין